

ЗАКОН

О ИЗГЛЕДУ И УПОТРЕБИ ГРБА, ЗАСТАВЕ И ХИМНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се изглед и употреба грба, заставе и химне Републике Србије.

Представљање Републике Србије

Члан 2.

Грбом, заставом и химном Републике Србије представља се Република Србија и изражава припадност Републици Србији.

Грб, застава и химна Републике Србије могу се употребљавати само у облику и са садржином који су утврђени Уставом Републике Србије и овим законом.

Основно правило о истицању грба и заставе Републике Србије

Члан 3.

Ако се грб, односно застава Републике Србије истиче у Републици Србији заједно са другим домаћим или страним грбовима или заставама, грб, односно застава Републике Србије ставља се на почасно место, ако овим законом није друкчије одређено.

Ограничења приликом употребе грба и заставе Републике Србије

Члан 4.

На заставу и у грб Републике Србије не може се ништа исписати, односно уписати, нити се они могу мењати.

Изузетно, ако је то посебним законом прописано, застава или грб Републике Србије може се употребити као саставни део других амблема, односно знакова, или се на застави Републике Србије може исписати одређени датум или назив.

Члан 5.

Грб и застава Републике Србије не могу се употребити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обележавање робе или услуге.

Члан 6.

Грб и застава Републике Србије не смеју се употребљавати ако су оштећени или су својим изгледом неподобни за употребу, већ се повлаче из употребе.

Члан 7.

Грб и застава Републике Србије могу се употребљавати у уметничком стваралаштву, наставном и образовном раду на начин којим се не вређа јавни морал, углед и достојанство Републике Србије.

Правило о истицању грба, односно заставе стране државе

Члан 8.

Грб, односно застава стране државе могу се истицати у Републици Србији само уз грб, односно заставу Републике Србије, осим ако потврђеним међународним уговором није друкчије одређено.

Изворник

Члан 9.

Изворник Великог и Малог грба, изворник заставе Републике Србије и нотни запис химне Републике Србије утврђује Влада.

Изворник Великог и Малог грба и изворник заставе Републике Србије и мелодијско-тонски запис химне Републике Србије чувају се у Генералном секретаријату Владе.

II. ИЗГЛЕД И УПОТРЕБА ГРБА

Велики и Мали грб

Члан 10.

Грб Републике Србије јесте грб утврђен Законом о грбу Краљевине Србије од 16. јуна 1882. године и користи се као Велики грб и као Мали грб.

Изглед Великог грба

Члан 11.

Велики грб јесте црвени штит на којем је, између два златна крина у подножју, двоглави сребрни орао, златно оружје и истих таквих језика и ногу, са црвеним штитом на грудима на којем је сребрни крст између четири иста таква оцила бридовима окренутих ка вертикалној греди крста. Штит је крунисан златном круном и заогнут порфиром везеном златом, украшеном златним ресама, увезаном златним гајтаном са истим таквим кићанкама, постављеном хермелином и крунисаном златном круном.

Изглед Малог грба

Члан 12.

Мали грб јесте црвени штит на којем је, између два златна крина у подножју, двоглави сребрни орао, златно оружје и истих таквих језика и ногу, са црвеним штитом на грудима на којем је сребрни крст између четири иста таква оцила бридовима окренутих ка вертикалној греди крста. Штит је крунисан златном круном.

Употреба Великог грба

Члан 13.

Велики грб се употребљава:

1) на зградама Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, Врховног касационог суда, Републичког јавног тужилаштва, Народне банке Србије, Државне ревизорске институције, Заштитника грађана и на зградама дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије у иностранству;

2) у службеним просторијама председника Републике, председника Народне скупштине, председника Владе, председника Уставног суда, председника Врховног касационог суда, Републичког јавног тужиоца, гувернера Народне банке Србије, председника Државне ревизорске институције и Заштитника грађана;

3) у саставу државног печата, у складу са законом којим се уређује државни печат;

4) у саставу печата и штамбиља Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, Врховног касационог суда, Републичког јавног тужилаштва, Народне банке Србије, Државне ревизорске институције и Заштитника грађана;

5) на званичним позивницама, честиткама и сл. које користи председник Републике;

6) на новцу (новчаницама, кованом новцу, пригодном и јубиларном новцу) и меничним бланкетима које издаје Народна банка Србије.

Употреба Малог грба

Члан 14.

Мали грб се употребљава:

1) на зградама осталих државних органа, органа покрајинске аутономије и локалне самоуправе и јавних служби и у њиховим службеним просторијама;

2) у саставу осталих печата и штамбиља, у складу са законом којим се уређује печат државних и других органа.

Остали случајеви употребе Малог грба

Члан 15.

Мали грб може се употребљавати:

1) приликом прослава, свечаности и других културних, спортских и сличних манифестација које су значајне за Републику Србију;

2) приликом међународних сусрета, политичких, научних, културно-уметничких, спортских и других скупова на којима је Република Србија представљена, у складу са правилима и праксом одржавања тих скупова;

3) у саставу образаца јавних исправа, кад је то предвиђено законом и прописом донесеним на основу закона;

4) у саставу ознака на униформама службених лица државних органа, кад је то предвиђено законом и прописом донесеним на основу закона;

5) на званичним позивницама, честиткама и сл. које користе председник и потпредседници Народне скупштине, председник Владе, потпредседници Владе и министри, председник Уставног суда, председник Врховног касационог суда, Републички јавни тужилац, гувернер Народне банке Србије, председник Државне ревизорске институције и Заштитник грађана;

6) на војним заставама Републике Србије и командним и ранговним заставама, према прописима којима се установљавају те заставе;

7) на ваздухопловима, бродовима и другим пловним објектима, под условима утврђеним посебним прописом;

8) у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности са овим законом.

Истицање са другим грбовима

Члан 16.

Ако се грб Републике Србије истиче у Републици Србији заједно са једним или више домаћих или страних грбова или других сличних амблема, грб Републике Србије налази се, зависно од начина постављања тих грбова:

1) у центру круга, тако да се јасно види – ако су други грбови поређани у круг;

2) у темену полукруга – ако су грбови поређани у полукруг;

3) на првом месту у врсти, односно с леве стране, спреда гледано – ако су грбови поређани у врсту;

4) на десној страни, спреда гледано, од грба стране државе или међународне организације – ако се тај грб истиче у Републици Србији приликом званичне посете овлашћеног представника стране државе или међународне организације.

III. ИЗГЛЕД И УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ

Државна и Народна застава

Члан 17.

Застава Републике Србије постоји и користи се као Државна застава и као Народна застава, са размерама 3:2 (дужина према висини).

Државна застава

Члан 18.

Државна застава јесте хоризонтална тробојка са пољима истих висина, одозго на доле: црвена, плава и бела, а преко свега је, центра помереног ка јарболу за 1/7 укупне дужине заставе – Мали грб.

Народна застава

Члан 19.

Народна застава јесте хоризонтална тробојка са пољима истих висина, одозго на доле: црвена, плава и бела.

Употреба Државне заставе

Члан 20.

Државна застава стално се вије на главном улазу у зграде државних органа, изузев Народне скупштине, и у њиховим службеним просторијама.

Државна застава вије се:

- 1) на главном улазу у зграду Народне скупштине у време заседања и на државни празник Републике Србије;
- 2) на главном улазу у зграде органа покрајинске аутономије и локалне самоуправе и јавних служби на државни празник Републике Србије.

Ако се у једној згради налазе службене просторије више државних органа, вије се једна застава.

Посебни случајеви употребе Државне заставе

Члан 21.

Државна застава употребљава се на ваздухоплову, броду или другом пловном објекту ради означавања њихове припадности Републици Србији, под условима и на начин који су утврђени посебним прописима.

Истицање на бирачким местима

Члан 22.

Државна застава истиче се на бирачким местима на дан избора за државне органе.

Истицање у дане жалости

Члан 23.

У дане жалости сви државни органи, органи покрајинске аутономије и локалне самоуправе и јавне службе истичу државну заставу Републике Србије на пола копља односно јарбола.

Остали случајеви истицања Државне заставе

Члан 24.

Државна застава може се истицати:

- 1) на прославама и другим свечаним манифестацијама којима се званично обележавају догађаји значајни за Републику Србију;
- 2) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-уметничких, спортских и др.) на којима Република Србија учествује или је репрезентована, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова;
- 3) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са овим законом.

Стандарта

Члан 25.

Стандарта је Државна застава квадратног облика коју користе председник Републике и председник Народне скупштине.

Стандарта председника Републике

Члан 26.

Стандарта председника Републике јесте хоризонтална тробојка која, унутар беле бордуре са наизменичним низом плавих и црвених троуглова теменима упоље и са по једном црвеном делтоидом у сваком углу, има поља истих висина, одозго на доле: црвено, плаво и бело, а преко тих поља Велики грб.

Стандарта председника Народне скупштине

Члан 27.

Стандарта председника Народне скупштине јесте хоризонтална тробојка са пољима истих висина, одозго на доле: црвено, плаво и бело, а преко тих поља је Велики грб.

Употреба Народне заставе

Члан 28.

Народна застава стално се вије на главном улазу у зграду Народне скупштине и главном улазу у зграде органа покрајинске аутономије и локалне самоуправе и јавних служби.

Ако се у једној згради налазе службене просторије више органа покрајинске аутономије и локалне самоуправе и јавних служби, вије се једна застава.

Народна застава истиче се на бирачким местима на дан избора за органе покрајинске аутономије и локалне самоуправе.

Ако се избори за државне органе и органе покрајинске аутономије односно локалне самоуправе одржавају истовремено, на бирачким местима истиче се Државна застава.

Остали случајеви употребе Народне заставе

Члан 29.

Народна застава може се истицати:

- 1) приликом прослава, свечаности и других културних, спортских и сличних манифестација;
- 2) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са овим законом.

Истицање са другим заставама

Члан 30.

Ако се застава Републике Србије истиче у Републици Србији заједно са другим домаћим или страним заставама, застава Републике Србије, зависно од начина постављања тих застава, налази се:

- 1) у центру круга, тако да се јасно види – ако су друге заставе поређане у круг;
- 2) у темену полукруга – ако су заставе поређане у полукруг;
- 3) на челу колоне – ако су заставе поређане у колону;
- 4) на првом месту у врсти, односно с леве стране, спреда гледано – ако су заставе поређане у врсту;
- 5) на челу групе – ако су заставе распоређене у групу.

Ако се копље заставе Републике Србије укршта са копљем друге заставе, копље заставе Републике Србије мора бити постављено испред копља те заставе, спреда гледано.

Ако се застава Републике Србије истиче заједно са две друге заставе, застава Републике Србије налази се у средини.

Ако се застава Републике Србије истиче поред неке друге заставе, она се увек налази с леве стране, спреда гледано. Изузетно, застава Републике Србије налази се на десној страни, спреда гледано, од заставе стране државе или међународне организације ако се та застава истиче у Републици Србији приликом званичне посете овлашћеног представника стране државе или међународне организације.

Правила о истицању заставе

Члан 31.

Ако се застава Републике Србије истиче преко улице или трга у вертикалном положају, положај заставе треба да буде такав да горње поље заставе буде на:

- 1) северној страни – ако је правац улице исток – запад, односно запад –исток;
- 2) источној страни – ако је правац улице север – југ, односно југ – север;
- 3) источној страни кружног трга.

Ако се застава Републике Србије истиче вертикално на столу, бини или каквом другом почасном месту, горње поље заставе јесте прво с леве стране, спреда гледано.

Ако се застава Републике Србије истиче на говорници, може се поставити на копљу са десне стране говорника или на зиду иза говорника, тако да је говорник не заклања.

Ако се застава Републике Србије полаже на одар, њоме се може покрити ковчег по дужини, и то тако да се горње поље заставе налази с леве стране, спреда гледано. Застава се са ковчега мора уклонити на достојанствен начин пре полагања ковчега у гробницу и не сме доћи у додир са тлом.

Правила о времену истицања

Члан 32.

Застава Републике Србије се, по правилу, истиче док траје обданица. По ноћи и за време неповољних атмосферских прилика застава се не истиче. Изузетно, застава се може истицати и ноћу под условом да је на одговарајући начин осветљена.

Застава Републике Србије подиже се и спушта, истиче и скида, односно проноси уз уобичајене почасте (устајање, поздрављање и др.).

Забрањени начини излагања

Члан 33.

Застава Републике Србије не сме бити изложена тако да додирује тле, нити као подлога, подметач, простирка, завеса или драперија. Заставом се не могу прекривати возила или други предмети, нити се могу украшавати конференцијски столови или говорнице, осим у форми стоне заставице.

IV. ХИМНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Текст

Члан 34.

Химна Републике Србије јесте свечана песма „Боже правде” Јована Ђорђевића, на музику Даворина Јенка, са текстом који гласи:

„Боже правде, ти што спасе
од пропасти досад нас,
чуј и одсад наше гласе
и од сад нам буди спас.

Моћном руком води, брани
будућности српске брод,
Боже спаси, Боже храни,
српске земље, српски род!

Сложи српску браћу драгу
на свак дичан славан рад,
слога биће пораз врагу
а најјачи српству град.

Нек на српској блиста грани
братске слоге златан плод,
Боже спаси, Боже храни
српске земље, српски род!

Нек на српско ведро чело
твог не падне гнева гром
Благослови Србу село
поље, њиву, град и дом!

Кад наступе борбе дани
к' победи му води ход
Боже спаси, Боже храни
српске земље, српски род!

Из мрачнога сину гроба
српске славе нови сјај
настало је ново доба
Нову срећу, Боже дај!

Отаџбину српску брани
пет вековне борбе плод
Боже спаси, Боже брани
моли ти се српски род!"

Кад се изводи химна Републике Србије

Члан 35.

Химна Републике Србије, по правилу, изводи се:

- 1) приликом свечаности полагања заклетве председника Републике;
- 2) при испраћају председника Републике из Републике Србије у званичну посету страниј држави и његовом повратку у Републику Србију;
- 3) на прославама поводом Дана државности Републике Србије;
- 4) приликом одавања поште Незнаном јунаку на Авали;
- 5) при званичном доласку у Републику Србију, односно при испраћају из Републике Србије шефа стране државе или владе и овлашћеног представника међународне организације;
- 6) приликом полагања венаца званичних представника Републике Србије на гробља, гробове и друга спомен-обележја бораца и жртава рата.

Други случајеви

Члан 36.

Химна Републике Србије може се изводити:

- 1) на прославама и другим свечаним манифестацијама којима се званично обележавају догађаји значајни за Републику Србију;
- 2) на сахранама заслужних грађана, кад им се у име Републике Србије указује посебна почаст, у складу са прописом Владе;
- 3) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-уметничких, спортских и др.) на којима Република Србија званично учествује или је репрезентована, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова;
- 4) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са овим законом.

Правила о извођењу химне Републике Србије

Члан 37.

Химна Републике Србије изводи се: свирањем, певањем или и свирањем и певањем.

У тексту и мелодији химне Републике Србије не могу се приликом извођења вршити никакве измене.

Изузетно, могу се изводити само прве две строфе химне Републике Србије, у складу са прописом Владе из члана 39. овог закона.

Члан 38.

Химна Републике Србије изводи се уз одавање уобичајене почести свих присутних (устајање, поздрављање и др.).

Ако се химна Републике Србије изводи у Републици Србији заједно са химном стране државе или свечаном песмом међународне организације, изводи се прво химна стране државе или свечана песма међународне организације, а затим химна Републике Србије.

V. ОВЛАШЋЕЊА ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Овлашћење за Владу

Члан 39.

Влада прописује ближе критеријуме, начин и услове за извођење химне Републике Србије.

Овлашћења за надлежне министре

Члан 40.

Ближе прописе о начину употребе химне, грба и заставе Републике Србије доносе:

- 1) министар надлежан за одбрану – о њиховој употреби у Војсци Србије;
- 2) министар надлежан за унутрашње послове, у споразуму са министром надлежним за одбрану – за одређене објекте на граници Републике Србије и друге објекте у Републици Србији у близини границе;
- 3) министар надлежан за спољне послове – за дипломатска и конзуларна представништва Републике Србије у иностранству и за званичне документе Министарства спољних послова (пуномоћја, корице за закључивање међународних уговора, ратификациони инструменти и сл.);
- 4) министар надлежан за саобраћај – за ваздухоплове, бродове или друге пловне објекте, ради означавања њихове државне припадности Републици Србији.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 41.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако употреби заставу, химну или грб Републике Србије у облику или са садржином или мелодијом који нису утврђени Уставом Републике Србије или законом (члан 2. став 2. овог закона);
- 2) ако заставу или грб Републике Србије употреби као робни или услужни жиг, узорак, модел или било који други знак за обележавање робе или услуга (члан 5. овог закона);

3) ако истакне грб или заставу стране државе у Републици Србији без истицања грба, односно заставе Републике Србије, осим ако потврђеним међународним уговором није друкчије одређено (члан 8. овог закона).

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 25.000 динара.

Члан 42.

Новчаном казном од 40.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако истакне заставу или грб Републике Србије који су оштећени или неподобни за употребу (члан 6. овог закона).

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако истакне заставу или грб Републике Србије који су оштећени или неподобни за употребу (члан 6. овог закона).

Заштитна мера

Члан 43.

Учиниоцима прекршаја из чл. 41. и 42. овог закона може се уз казну изрећи заштитна мера одузимања предмета којима је извршен прекршај.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских прописа

Члан 44.

Влада и надлежни министри из члана 40. овог закона донеће подзаконске акте за спровођење овог закона у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Престанак важења појединих закона

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о употреби заставе, химне и грба Савезне Републике Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 66/93 и 24/94);
- 2) Закон о употреби грба Социјалистичке Републике Србије („Службени гласник СРС”, број 6/85).

Ступање на снагу закона

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.